

ALUMNIVERENIGING VAN HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN
EN HELICON MBO VELP / DECEMBER 2015

WA5 MAGAZINE

DUTCH DESIGN

Excursies 2016 in teken van
Dutch Design

Duurzaamheid verankeren in
het bedrijfsleven

Ereleden over hun jarige
vereniging

COLOFON

Hoofdredactie

Doede Wessels (VVA), Ria Dubbeldam (gaw)

Redactie

Tamara van Tricht, Leonie Heutinck, Carla Schütte, Edwin Vriezen

Redactieadres & ledenadministratie

VVA Larenstein

Postbus 350, 6880 AJ Velp

T 026-3695725

E info@vva-larenstein.nl / www.vva-larenstein.nl

Advertentieverkoop

Medialijn bv, Sandra Hepping

T 0314-763735

E s.hepping@medialijn.nl

Opzeggen lidmaatschap

Schriftelijk voor 1 december 2016.

Copyrights

Het auteursrecht berust bij de uitgever en de auteurs.

Overname van artikelen wordt gewaardeerd, mits voorzien van een deugdelijke bronvermelding.

Aansprakelijkheid

De uitgever en auteurs streven naar juistheid van de informatie. De uitgever en auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van handelingen gebaseerd op onze informatie.

VVA-bestuur

Voorzitter / Wim Glaap

E voorzitter@vva-larenstein.nl

T 06-50237939

Penningmeester / Peter Wegdam

E penningmeester@vva-larenstein.nl

T 06-18452416

Secretaris / Ruben de Haan

E secretaris@vva-larenstein.nl

T 06-51431340

Bestuurslid Communicatie & Social Media /

Jan Abelen

Bestuurslid Regiozaken / Wilco van Hout

zie regiocoördinator Zuid

Regiocoördinatoren

Noord / Marije Kattenwinkel

E noord@vva-larenstein.nl

T 06-18723541

Oost / Henk Vrieling

E oost@vva-larenstein.nl

T 06-19366667

Zuid / Wilco van Hout en Arian Bossers

E zuid@vva-larenstein.nl

T 06-83608249

West / Martin Lenferink

T 06-26108872

E west@vva-larenstein.nl

Coördinator MBCS & Helicon / Gerben de Graaf

E mbcs@vva-larenstein.nl

T 06-12890400

Opdrachtgever / VVA Larenstein

Uitgever / VVA Larenstein en gaw ontwerp+communicatie

Druk / Drukkerij Tuijtel

Vormgeving / gaw ontwerp+communicatie, Wageningen

Oplage / 4.000

Coverfoto / Visualisatie Marker Wadden - (c) Vista

ISSN: 1879-422x

ALUMNIVERENIGING VAN HOGESCHOOL VAN HALL LARENSTEIN EN HELICON MBO VELP / DECEMBER 2015

INHOUD / 5 / 15

6

'Mijn ambitie is duurzaamheid verankeren in het bedrijfsleven'

Zo'n 25 jaar houdt Eveline Trines zich bezig met duurzaam beheer van tropische bossen, klimaatverandering en natuurlijke hulpbronnen.

'Groen ondernemen is nog geen mainstream, maar ik zie het begin van een kentering.'

9

VVA-lid Silvia Reinderink

Ze werd verliefd op Slowakije vanwege de gemoedelijke cultuur en de rijke natuur, die je in Nederland niet meer hebt. Sindsdien organiseert ze reizen.

10

Stelling: 'We moeten toe naar een andere manier van aanbesteden'

De huidige Aanbestedingswet, die nog maar twee jaar in werking is, gaat komend jaar alweer op de schop. Tijd voor een andere manier van aanbesteden?

12

Excursieprogramma 2016 in teken van Dutch Design
In het jaarthema komen drie sterke tradities samen: het verbeelden van het landschap, het beheersen en controleren van het water en onze ontwerptraditie.

14

Ereleden aan het woord

Het feit dat de VVA al 110 jaar bestaat, laat zien dat de vereniging een belangrijke functie vervult. VVA Magazine ging met een paar ereleden in gesprek.

18

'In tussenruimtes ontstaan innovaties'

Vijf jaar geleden begon Thomas Jansen als zelfstandige met wat hem echt boeit: ruimtelijke milieuvraagstukken aanpakken en gebieds-innovatie stimuleren.

22

VVA-excursies

Succesvol en leerzaam waren de excursies naar de Oostvaardersplassen op 18 september en het Dommeldal op 9 oktober.

Verder

VVA Nieuws & Agenda / Column Gerard Ulijn / VVA-leden zoeken kansen

Wim Glaap. foto Otto Vaessen

Het afgelopen half jaar was voor mij als nieuwe voorzitter een periode van inventariseren, structureren en professionaliseren. Met als stip op de horizon de toekomst van VVA Larenstein. Voor die toekomst wil het bestuur terug naar de fundamente van onze vereniging: er zijn voor de studenten van Van Hall Larenstein en Helicon, er zijn voor de afgestudeerden, hun bedrijven en organisaties. De VVA is het bindmiddel. Om hieraan invulling te geven heeft het bestuur, met hulp van het VVA-bureau en vele vrijwilligers, gewerkt aan een stabiele basis. Een korte terugblik.

De *Carrièredag* was een groot succes, meer dan vijftig bedrijven gaven acte de présance. Een resultaat waar we als vereniging trots op mogen zijn. Sinds september is de *nieuwe website* in de lucht. Dit geeft meer mogelijkheden om onze leden sneller te bereiken. Het *excursieprogramma* in 2015 kende veel belangstelling. We zien een stijgende lijn in het aantal deelnemers, ook onder studenten. Het nieuwe programma van 2016 staat alweer in de steigers en is tijdens de najaars-ALV gepresenteerd. Het VVA-bureau heeft een nieuwe plek gekregen in de school en er heeft een professionaliseringslag plaatsgevonden. Vanaf 1 december zijn Sabrine Swanenbergh en Yvonne Welding van den Berg samen het aanspreekpunt. Tevens hebben wij Jan Abelen als nieuw

bestuurslid Communicatie en Social Media verwelkomd. Het *Jaarcongres* van de VHL, VVA Larenstein en Aristaeus is verschoven naar 19 april 2016. Alle sprekers hebben hun medewerking toegezegd. Het *110-jarig bestaan* van de VVA is gevierd op WaterGoed! te Valburg.

De VVA is op weg naar het 125-jarig bestaan, een toekomst die in het licht komt te staan van een aantal speerpunten: binding van studenten aan de VVA (wie de jeugd heeft, heeft de toekomst), intensivering van de samenwerking met VHL en Helicon (de VVA dient nadrukkelijker tussen de oren te zitten) en een verdere vormgeving van de samenwerking met het bedrijfsleven. Om deze speerpunten verder uit te rollen doet het bestuur een beroep op haar leden en vraagt ze belangstellenden zich aan te melden om samen hier invulling aan te geven.

Namens het bestuur wil ik jullie allen fijne feestdagen wensen en een gezond en gelukkig 2016. We hopen je in het nieuwe jaar te ontmoeten tijdens een van onze activiteiten.

'Where there is no trust in the future, progress is impossible'

Wim Glaap, voorzitter VVA Larenstein

Vrolijk en gezellig VVA-feest

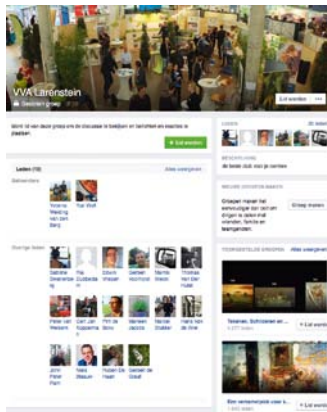
Het 110-jarig bestaan van de VVA is op 26 november op een gepaste manier gevierd in restaurant WaterGoed! in Valburg. Het was gezellig druk, het eten was voortreffelijk en sommige leden hadden speciaal afgesproken om vrienden te ontmoeten. Het bestuur van studentenvereniging Quercus was uitgenodigd om de banden met studenten aan te halen.

VVA-feest met borrel, gevolgd door een buffet.

VVA op Facebook

VVA-leden kunnen nu ook lid worden van onze Facebook-groep. Zo blijf je op de hoogte van wat de VVA doet en heeft gedaan. Ga dus snel naar: www.facebook.com/groups/VVAL-arenstein. Kijk hiervoor ook in de linkerbalk van de volledig vernieuwde website www.vva-larenstein.nl. Geen Facebook? De VVA is ook actief op LinkedIn.

Personalia

Geboren

25 november 2015

Benthe Louise Wegdam

Dochter van Peter Wegdam
(penningmeester VVA)
en Tessa Aalders

Correspondentieadres

El. Baxstraat 20
7207 HD Zutphen

Overleden

18 augustus

Tjeerd Boltjes

Geboren: 8 maart 1939
LWM, afgestudeerd in 1964

Correspondentieadres

Min. dr. Kuiperplein 14
7522 AV Enschede

CvB-voorzitter Peter van Dongen van Hogeschool VHL (l) en wethouder Constans Pos van Rheden (r) komen langs om de VVA te feliciteren.

Felicities van gemeente en Hogeschool VHL

Een verrassing tijdens het VVA-jubileumfeest op 26 november was de komst van wethouder Constans Pos van Rheden en Peter van Dongen, voorzitter van het College van Bestuur van Hogeschool VHL. Beiden hadden een geldbedrag – €100,- respectievelijk €500,- – als cadeau.

Van Dongen had uitgezocht of de VVA zich tot de oudste alumnivereniging van Nederlandse hogescholen kan rekenen. Zijn voorlopige conclusie: ja, dat zou wel eens zo kunnen zijn. Om vervolgens aan te vullen: 'Historie is mooi maar de toekomst nog meer. En die staat daar.' Van Dongen wees naar tweedejaarsstudent Tuin- en Landschapsinrichting Erwin Alwerda die hij had meegenomen. Toevallig liep de student al de hele dag mee in het kader van een actie om een paar keer per jaar een aantal studenten te laten zien waar bestuurders zich zoal mee bezighouden. Van Dongen deed het verzoek aan de VVA om het geldbedrag in te zetten voor de studenten. 'Zij zijn degenen die zorgen voor aanwas bij de VVA en dus voor waarborging van de toekomst van de vereniging. Dat zouden we als hogeschool zeer op prijs stellen. Laten we er nog eens 110 jaar aan vast plakken.'

Benoemingen en besluiten tijdens najaars-ALV

Tijdens de najaars-ALV op 26 november zijn de leden akkoord gegaan met twee benoemingen en enkele voorgenomen besluiten. Met genoegen presenteert het VVA-bestuur het nieuwe bestuurslid Communicatie & Social Media: Jan Abelen. Sabine Swanenberg-Van Gelder is met ingang van 1 december onze nieuwe office manager. Rian van Bommel, office manager a.i., werkt haar tot eind december in. Het bestuur bedankt Van Bommel alvast voor haar grote inzet sinds juni voor het VVA-bureau. De leden hebben ingestemd met

een contributieverhoging in 2016. Die is onder meer het gevolg van de halvering van de bijdrage van VHL aan de VVA. Maar ook vallen rente-inkomsten lager uit (zeer lage rentepercentages en daling van het vermogen) en de advertentie-inkomsten uit het magazine zijn afgenomen. De contributie voor een regulier lidmaatschap is in 2016 €50,-. Pasafgestudeerden (tot 1 jaar na afstuderen), veteraan- en partnerleden zijn lid voor €25,-. Een donateur betaalt €50,-. Overigens is het goed om te melden dat jaren achtereenvolgende de contributie niet is verhoogd.

Voornemen voor ontbinden van VVA MBCS

Op 8 januari 2016 is het bestuur van VVA MBCS voornemens om de vereniging te ontbinden. Dit is de laatste stap van een traject dat in 2007 is ingezet. Het toenmalige bestuur van VVA MBCS zag in dat er te weinig bestuursleden overbleven en dat vele taken ook door zustervereniging VVA Larenstein uitgevoerd konden worden.

In 2009 heeft het VVA MBCS-bestuur bij VVA Larenstein een verzoek ingediend om de leden ook lid te maken van VVA Larenstein. Hier heeft de ALV van VVA Larenstein positief op gereageerd. Sindsdien zijn de leden ook lid van VVA Larenstein. Alle activiteiten worden tegenwoordig vanuit VVA Larenstein verzorgd. VVA MBCS kreeg inspraak in het bestuur van VVA Larenstein via Gerben de Graaf als bestuurslid MBCS. Ook in de nieuwe situatie blijft hij zich specifiek richten op leden van MBO Velp.

Nu de VVA MBCS op het punt staat de vereniging te ontbinden, willen wij alle leden van VVA MBCS vragen om bij de (een-na-)laatste vergadering op 8 januari aanwezig te zijn. Dan kan je voor of tegen ontbinding stemmen. Mocht twee derde van de leden aanwezig zijn, dan is de stemming direct geldig. Bij minder dan twee derde wordt een tweede vergadering ingepland. Wij zien onze leden graag bij de ALV in het Sem Café aan de Noorder Parallelweg 25 te Velp.

Voor meer informatie: secretaris VVA Larenstein Ruben de Haan, secretaris@vva-larenstein.nl. Opgave voor deelname aan de ALV bij het VVA-bureau, info@vva-larenstein.nl, 026-3695725.

Agenda ALV VVA MBCS

Datum 8 januari

Ontvangst 19:00 uur

Locatie Sem Café, Noorder Parallelweg 25 te Velp

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen en ingekomen stukken
4. Verslag vorige vergadering
5. Jaarverslagen 2013 t/m 2015
6. Voorstel tot ontbinden vereniging
7. Vereffening
 - a. Vereffenaars of bestuur
 - b. Verdeling baten
8. Sluiting

110 jaar VVA

Bezig met een kleine opdracht. De telefoon gaat en als ik opneem klinkt de zonnige stem van de redactie van VVA Magazine. 'Gerard, jouw laatste column. Het zou leuk zijn om jouw ervaringen met de VVA op te schrijven.' Na wat over en weer gepraat leg ik neer. De herinneringen beginnen over elkaar heen te buitelen.

Van de 110 jaar heb ik meer dan een derde meegemaakt. In mijn werkzame leven heb ik goede support ontvangen van de VVA. Als romantische realist studeer ik midden jaren 70 af. Het was niet evident om gelijk een betrekking te vinden. Grootste boosdoener was de minister van Landbouw en Visserij. Die had in alle wijsheid besloten om de taken van Staatsbosbeheer te verleggen naar landschap en recreatie. In mijn opleiding was de aandacht voor recreatie ruim onvoldoende. De brief die eindigt met "tot ons leedwezen moeten wij u afwijzen voor deze functie" lag enkele dagen voor mijn afstuderen in de brievenbus.

De opvang door de VVA was heel goed, zeker omdat iedere docent in mijn omgeving mij als Staatsbosbeheertype zag. Na maanden wachten, in de bloedhete zomer van 1975, en vele tips kwam een verlossend telefoontje van Maas Rozenboom, de spil voor arbeidsbemiddeling bij de VVA: Provincie Limburg zoekt een groene man. Een tijdelijke baan, maar met kans op een vaste aanstelling.

Vanuit Luxemburg reed ik naar Maastricht met de eigenaar van een houtbedrijf uit Brabant, waarvoor ik tijdelijk werkte. Enkele dagen na het gesprek viel de keuze op mij. Het lukt uiteindelijk om in vaste dienst te komen.

Mijn relatie met de VVA beperkte zich tot deelname aan excursies. Door de grote afstand met Arnhem was een actiever inzet niet te doen. Tot midden jaren 80: de VVA zocht een nieuwe voorzitter voor regio Zuid. Met veel plezier heb ik hier invulling aan gegeven. Helaas werd landelijk gecentraliseerd en werden de regio's opgeheven. Heel jammer vond ik, er was een vaste kern ontstaan die uit elkaar dreigde te vallen.

Mijn werk eiste steeds meer tijd en aandacht. Juist als enige groene man in een zwarte wereld. Ik werkte bij de afdeling wegen, moest dubbel mijn best doen om bij te blijven en niet platgewalst te worden. Achteraf zag ik dat ik meer waardering scoorde dan ik ervoer. De ontmoetingen tijdens VVA-activiteiten waren vaak een stimulans om nieuwe ideeën op te doen.

Naast de excursies blijf ik een trouw bezoeker van reünies. Succes verzekerd, prachtig om de groei te zien die mensen doormaken. Dus VVA: voor mij blijf je belangrijk. Ik wens de vereniging meer groei en betrokkenheid van de leden.

GERARD ULIJN

De VVA bedankt Gerard Ulijn voor zijn columns. Hij geeft het stokje over aan Michaël Meijer om te reflecteren op ontwikkelingen in het vakgebied.

'Mijn ambitie is
duurzaamheid
verankeren in
het bedrijfsleven'

Zo'n 25 jaar houdt Eveline Trines zich al bezig met duurzaam beheer van tropische bossen, bossen en landgebruik in relatie tot klimaatverandering, en duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen. Sinds kort bij IUCN NL. Ze ziet langzamerhand een ander tijdperk ontstaan, waarbij groen ondernemen gemeengoed wordt. 'Het is nog geen mainstream, maar ik zie het begin van een kentering.'

Zondagochtend 22 november, Vroege Vogels op de radio met een kort item over de nieuwe Rode Lijst van bedreigde soorten van IUCN (International Union for Conservation of Nature). Zo komt IUCN vooral in het nieuws. Maar ze doet zoveel meer, benadrukt Eveline Trines: internationale samenwerking in ontwikkelingslanden met lokale partners en bedrijven in landschappen met kwetsbare natuur, het bedrijfsleven vergroenen, natuur behouden en herstellen, en lokale maatschappelijke organisaties (civil society organisations) ondersteunen en versterken. Ook maakt ze duidelijk dat ze bij het Nederlandse comité van IUCN werkt: IUCN NL, een stichting met een redelijke mate van zelfstandigheid ten opzichte van de moederorganisatie. 'Wij zijn niet activistisch, doen geen grote campagnes met 'iconic species' zoals de panda en ijsbeer. Wat we wel doen is met groene organisaties, bedrijven, overheden en wetenschappers werken aan wereldwijd behoud van natuur als basis van de economie en maatschappelijk welzijn.'

Ambitie en idealisme

Ruim een jaar is ze bij IUCN NL senior expert en projectleider business engagement, een baan die perfect voortbordurt op waar ze zich de laatste jaren mee bezighield: het motiveren van bedrijven hun bedrijfsvoering te vergroenen en het vinden van praktische oplossingen voor het behoud van ecosystemen en biodiversiteit (ons natuurlijke kapitaal). Dat ze daarvoor haar zelfstandig ondernemerschap prijs gaf, vindt ze geen bezwaar. Ze wordt in eerste instantie gedreven door haar ambities en idealisme. 'De impact die je kunt hebben vanuit een organisatie als IUCN NL is veel groter dan als klein bedrijf. Eerder heb ik samen met professor Steven de Bie – die twintig jaar bij Shell expert biodiversiteit is geweest en hoogleraar duurzaam gebruik natuurlijke hulpbronnen in Wageningen is – de Metta Standaard ontwikkeld voor impact neutraal ondernemen. Maar wanneer je bij bedrijven binnenkomt als Eveline Trines van Treeness Consult of Scope14+, halen ze hun schouders op. Kom je met dezelfde boodschap vanuit een organisatie met reputatie, dan zwaaien de deuren open. Dus toen er een job langskwam bij IUCN NL op dit gebied, vond ik dat een prachtige kans.'

'Wanneer bedrijven eisen stellen aan de grondstoffen, kunnen ze veel invloed uitoefenen op de natuur en leefomstandigheden in de herkomstgebieden'

Fragiele landschappen

Business engagement, waar moeten we aan denken? Trines: 'Aan bedrijven die zich willen committeren aan verduurzaming van waardeketens van bijvoorbeeld verantwoorde soja, palmolie en cacao, maar ook grondstoffen zoals omega 3-vetzuren, schonere productiemethoden, minder schadelijke oogst- of mijnbouwmethoden. Wanneer grote bedrijven strengere eisen stellen aan de herkomst van grondstoffen, kunnen ze een groot positief effect hebben op de natuur en leefomstandigheden in de herkomstgebieden; vaak zuidelijke landen.'

Trines noemt in dit verband een groot vijf jaar durend strategisch partnerschap dat IUCN NL met het ministerie van BuZa en het WNF op 1 januari start om ecosysteemdiensten (watervoorziening, voedselveiligheid en klimaatregulering) in ontwikkelingslanden te beschermen in zestien fragiele landschappen met bijzondere natuur en kwetsbare bevolkingsgroepen. Samenwerkingen worden aangegaan met natuurbeschermingsorganisaties, bedrijven en bewoners in en beheerders van die fragiele landschappen met als doel de biodiversiteit te behouden en te verbeteren en mensen een beter bestaan te bieden. 'Daar hebben we ook banken, pensioenfondsen en financiële organisaties die actief zijn in ontwikkelingslanden bij nodig. Van hen mag je een bepaalde ethiek verwachten bij het verstrekken van financiering of investeringen. Zij hebben een belangrijke hefboomfunctie bij het inzetten van financieel kapitaal ten behoeve van natuurlijk kapitaal.'

Duurzamere omega 3-olie

Een voorbeeld van groener ondernemerschap van het eigen continent is duurzamere productie van omega 3-vetzuren. Dat wordt vaak gemaakt uit vis, met name zalm. 'Terwijl we weten dat om zalmkwekerijen een enorme problematiek hangt. Omega 3-vetzuren kun je ook uit algen winnen. Dat heeft allerlei teeltvoordelen, ze nemen CO₂ op en na de winning van de omega 3-olie is de rest van de plant nog voor van alles te gebruiken, zodat er geen afval ontstaat. Met een grote Nederlandse producent onderzoeken we de mogelijkheden.'

Een mooie stap en uiteindelijk goedkoper dan de conventionele grondstof. 'Het is niet zo dat

CARRIÈRE

Eveline Trines

Opleiding / MBCS Cultuur-techniek, 1985; HBCS Tropische Bosbouw, 1990. 'Acht jaar Velp was een geweldige tijd. De afgelopen jaren verzorgde ik gastcolleges; erg leuk.' Bangor University (Wales), MSc Environmental Forestry, 1995.

Werk / Ze begon bij een indianenstam in de Amazone, werkte aan verduurzaming bosbeheer in Guyana, vervolgens FSC-certificering wereldwijd en kwam terecht bij het VN-klimaatsecretariaat na het ontwikkelen voor SGS van het certificeringsprogramma voor koolstofvastlegging in bossen. Sinds het Kyoto-protocol volgde ze 17 jaar lang alle klimaat-toppen vanuit verschillende functies. In 2001 kwam ze terug naar Nederland en zette ze Treeness Consult op, toen VOF Silvestrum en vervolgens Scope14+. Ze was actief in het ontwikkelen van lokale projecten in ontwikkelingslanden tot het managen van Wereldbank-projecten voor antiontbossings-strategieën (REDD+) voor landen als Pakistan, Fiji, Vietnam en Nepal. Een paar jaar geleden richtte ze de Metta Standaard en Index Stichting op voor impact neutraal ondernemen. Sinds oktober 2014 werkt ze bij IUCN NL.

duurzaam produceren altijd duurder is. Helemaal niet. Die oude benadering, daar moeten we vanaf. Kijk eens wat het een bedrijf kost als ze ineens niet meer over een bepaald metaal kunnen beschikken of wat het proefboren naar olie op Alaska en de milieurampen in Nigeria hebben gekost. Dat betekent niet alleen vernietiging van natuurlijk maar ook van financieel kapitaal.'

Oersnaar raken

Zolang bedrijven natuurvernietiging niet kwantificeren en moneteriseren in hun bedrijfsvoering is er een wereld te winnen, maar ook als dat wel zou gebeuren. 'Door alleen naar geld te kijken en ook van natuur een business case te maken, veranker je in het bedrijfsleven geen duurzaamheid. Dat kan wel als we erin slagen mensen fundamenteel te raken op wat ik noem de 'oersnaar', zodat we weer beseffen waar we van leven – Moeder Aarde – en waar we onderdeel van uitmaken. Alleen wanneer die oersnaar is geraakt, sijpelt verduurzaming door en raakt het echt in organisaties verankerd. IUCN NL bekijkt daarom of we een samenwerkingsverband op kunnen zetten met het Natuur College van prinses Irene en professor ecologie en filosoof Matthijs Schouten. Met hen kunnen we een aantal sleutelpersonen bij bedrijven en organisaties meenemen op een reis naar hun eigen bestaansoorsprong. Als je zo'n movement kunt organiseren, dan sleutel je aan de duurzaamheid van de duurzaamheid. Het is de manier om het te laten beklijven.'

Nieuw tijdperk

Multinationals op een andere koers krijgen vindt ze fascinerend en belangrijk werk. 'Eind volgend jaar hopen we een tool te hebben, een meetlat waarmee bedrijven bijvoorbeeld kunnen zien wat er zoal speelt in de regio's waar grondstoffen vandaan komen: zijn er nationale parken, bedreigde diersoorten, is het water er schaars, is het een hotspot voor ontbossing? Weten bedrijven wat er speelt, dan hebben ze de keuze om op verantwoorde locaties te gaan zitten.' Anderzijds denkt ze ook dat de samenleving langzamerhand een nieuw tijdperk binnentreedt. 'Door globalisering, internet en 'disruptive technologies' zoals 3D-printing hebben multinationals in hun huidige vorm hun langste tijd gehad. Ze kunnen niet snel inspelen op nieuwe ontwikkelingen. De constante stroom aan nieuwe informatie die beschikbaar komt, zetten nieuwe entrepreneurs om in bruikbare toepassingen, vaak in innovatieve samenwerkingen (co-creation).' IUCN NL wil bijdragen

aan deze nieuwe economie. 'Eens in de honderd dagen hebben we een bijeenkomst met innovatieve bedrijven, enthousiaste entrepreneurs, start-ups met briljante ideeën om groene bedrijvigheid te stimuleren. We zoeken allianties voor ze met grote bedrijven die zeggen: dit gaan we oppakken en we koppelen er kennisinstellingen aan voor verder onderzoek en doorontwikkeling. Zó inspirerend. Daar kom ik altijd vol nieuwe energie, ideeën, contacten en ambities uit.'

Circulaire economie en financiering

Bij nieuwe ondernemingsvormen hoort een nieuw type financiering zoals crowdfunding, dare capital en angel investments. 'Maar we moeten ook toe naar een andere manier van kijken naar bezit, zoals architect Thomas Rau in november in een fantastische documentaire in Tegenlicht uitlegde. In de nieuwe wereldeconomie bezitten we producten niet langer, maar gebruiken we ze slechts. De consument koopt geen lamp maar verlichting. De staat koopt geen snelweg maar een mobiliteitsnetwerk. De wegenbouwer blijft de eigenaar en is ook verantwoordelijk voor het onderhoud, de energierekening van de verlichting en neemt het asfalt terug als het vernieuwd moet worden. Er wordt dan op restwaarde gestuurd en niet op zoveel mogelijk winst voor het product. Lampen zullen langer meegaan en weinig energie gebruiken. Industrieel ontwerpers zullen zich richten op producten die uit en weer in elkaar zijn te zetten. Zo wordt natuurvriendelijk ook economisch vriendelijk en duurzaamheid de sleutel tot succes.'

Trines ziet het allesbehalve somber in voor de aarde. 'De mensheid, de natuur, ze overleven het wel. Ook nu de wereld in snel tempo verstedelijkt. Urban farming, natuur op de muur en leven op daken, daarmee staan we nog maar aan het begin van wat kan. Er is nog zoveel moois te bereiken.'

TEKST RIA DUBBELDAM FOTO'S RIA DUBBELDAM EN BETTINA TRAAS

Silvia Reinderink liep stage in Slowakije, maar ze was er ook al eens op vakantie samen met een kennis. 'Ik ben verliefd geworden op het land vanwege de gemoedelijke cultuur en de rijke flora en fauna en het culturele erfgoed, die je in Nederland niet meer hebt. Ik dacht: 'Hier moeten meer mensen van genieten'. Ze organiseerde al snel een vlinder-, natuur- en cultuurreis.

'Slowakije, daar moeten meer mensen van genieten'

Hoe pakte je dat aan?

'Ik plaatste advertenties in natuurblaadjes en kranten, huurde een busje en ben met een aantal mensen naar Slowakije gereden. Dit wilde ik graag blijven doen. De acquisitie van de groepsreizen had ik weggezet bij een reisbureau. Nu probeer ik zelf weer mensen te werven voor de reizen.'

Wat is er zo leuk aan reizen maken?

'De voorverkenning van de routes. Ik zoek combinaties van verschillende gebieden, zoals het Hoge Tatra-gebergte afgewisseld met bijvoorbeeld een lager gelegen gebied met beekjes en watervallen. Ik geef bij individuele wandelreizen een kaart en routebeschrijving mee, regel lokale accommodaties en het taxi- en bagagevervoer. Ook verstrek ik informatie over bus- en treintijden, want als je de taal niet kent, kom je niet ver.'

Wat voor soort reizen organiseer je?

'Aanvankelijk groepsreizen, waarbij ik zelf meewandel als gids en vertel over de omgeving, flora en fauna én mijn passie voor het land. In 2008 is die markt ingestort. Ik probeer nu op andere manieren mensen bij elkaar te krijgen, zoals via een informele website van wandelen met elkaar of via RAVON om een amfibieën en reptielenreis op te zetten. Momenteel organiseer ik vooral individuele reizen als arrangement of op maat. Ondertussen ben ik toch weer bezig met een begeleide groepsreis. Dat zit zo: ik heb een eigen pension in Slowakije. Ongeveer 40 km ten zuiden daarvan heeft een ecofoon een camping. Hij organiseert elk jaar een wandelweek.

Afgelopen jaar hebben we geprobeerd om daar een groepsreis van te maken. De animo was nog gering, omdat mensen er het liefst gezamenlijk naartoe willen met een busje en niet alleen naar Slowakije willen rijden. Dat gaan we in een andere opzet volgend jaar doen, als vlinderreis. Voor vlinders heb ik een bijzondere belangstelling: op mijn zeventiende inventariseerde ik ze al.'

Naam Silvia Reinderink
Woonplaats Varsseveld
Studie VHL Bos- en Natuurbeheer, 1999
Functie Eigenaar Reinderink Natuuradvies & -beleving

Van reizen maken kun je vast niet leven. Wat doe je nog meer?

'Eerst werkte ik op projectbasis bij De Vlinderstichting en onderzocht ik het voorkomen van de sleedoornpage in Flevoland. Het was bekend dat ze in Harderwijk zaten. In de wintermaanden ben ik op zoek gegaan naar sleedoorns en heb ik alle twijgjes afgezocht naar eitjes. Het hele gebied heb ik selectief uitgekamd, zonder resultaat. Je loopt zo wel in gebieden waar je anders nooit komt. Verder heb ik maaisel van verschillende maaima-chines op insecten onderzocht en gezocht naar geschikte locaties voor de ijsvogel- en grote weerschijnvlinder. Ik zit nog steeds in een vlinderwerkgroep, maar doe momenteel weinig aan onderzoek, omdat het veel tijd kost.'

Je bent dus wat anders gaan doen?

'Ik ben bij enkele gemeentes gaan werken, maar door een gemeentelijke herindeling kwam ik op een plek, waar ik niet happy was. Het was vooral bureauwerk, terwijl ik graag iets organiseer en doe. Sinds 2012 ben ik zzp'er van een ecologisch adviesbureau met twee poten. Bij de eerste poot adviseer ik overheden en particulieren over groen, natuur en landschap. De andere poot is natuurbeleving, zoals voorlichting aan scholen, lesgeven voor natuurclubs en lezingen voor verzorgingshuizen. Het levert me veel energie op. Daar kan ik mijn ei in kwijt. Ondertussen ben ik bezig met de ontwikkeling van nieuwe natuurexcursies: in Overijssel en Gelderland.'

TEKST TAMARA VAN TRICHT FOTO F. WOSSINK

'We moeten toe naar een andere manier van aanbesteden'

Tijdens het Jaarcongres op 19 april 2016 is de Aanbestedingswet een van de onderwerpen. De huidige Aanbestedingswet, die nog maar twee jaar in werking is, gaat komend jaar alweer op de schop. Uit frustratie van 'net niet werkende' aanbestedingsvormen ontstaan dus weer nieuwe aanbestedingsvormen. Waarom deze juridisering, waarbij aanbestedingen meer en meer contracten en steeds minder werkdocumenten zijn waarin het einddoel staat beschreven? Het enige wat echt duidelijk is, is de regel waarin staat welke boete je krijgt bij te laat leveren. Waarom niet het doel of eindproduct beschrijven dat bereikt moet worden, en dan samen met de markt ontwerpen en realiseren?

Reacties

John Kauertz*

HTS Utrecht, Technische
bedrijfskunde, 1994
Directeur van Helpdesk
Aanbesteden

'We moeten op een heel andere manier zaken doen. In plaats van onder tijdsdruk gaan voor de laagste prijs is het beter dat de inkoopende partij en relevante marktpartijen voorafgaand aan een aanbesteding inspelen op de daadwerkelijke vraag: ofwel het 'Maximaal Gewenste en Functionele Eindresultaat', zowel op het moment van de start van de overeenkomst, het resultaat na expiratie van de overeenkomst en het resultaat na de levensduur van de investering. Het belangrijkste doel is immers meerwaarde voor de eindklant en 'best value for taxpayers money'. Alleen partijen die op een hoger

vakvolwassenheidsniveau acteren, aan zowel de inkoopende als verkopende kant, begrijpen elkaar en zien toegevoegde waarde. Het gaat echter niet zozeer om de inkoopende en verkopende functionarissen maar om de meerwaarde van beide organisaties voor een volgende of een eindklant, vanuit de supplychain. Het is mijn ambitie die partijen op een hoger niveau te krijgen, zodat ze die toegevoegde waarde voor hun eindklant kunnen bieden.'

* John Kauertz is een van de sprekers tijdens het Jaarcongres op 19 april 2016

Jeroen Oehler

Land- en Watermanagement,
1979
Senior adviseur aanbesteden en
contracten bij het Rijksvastgoed-
bedrijf

'Op 16 april 2016 wordt de nieuwe Aanbestedingswet van kracht. Belangrijkste aanleiding voor de herziening zijn nieuwe EU Aanbestedingsrichtlijnen. De wet wordt er niet dunner op, bijvoorbeeld omdat inkoopthema's als duurzaamheid en werkgelegenheid in de Richtlijnen landen. Dit raakt vooral aanbestedende diensten, alleen al vanwege de verantwoording. Voor wie traditionele bestekken aanbesteedt of daarop inschrijft, met een openbare of niet-openbare procedure, verandert er weinig. Opvallend is de verruiming van de toegang tot de 'concurrentie-

gerichte dialoog' en de 'onderhandeling', alsmede een nieuwe 'procedure van het innovatief partnerschap'. **De mogelijkheid om het doel van een opdracht en mogelijke oplossingen te bespreken, komt daarmee binnen handbereik.** Wat mij betreft een goede ontwikkeling die aansluit bij de wens om zoveel mogelijk kennis en kunde uit de markt te gebruiken. Wie deze procedures inzet zal wel doelgericht te werk moeten gaan, om zo de transactiekosten te beperken.'

Jaco Poppe

Laboratoriumtechniek, 1998
Manager Project Center bij BOOT
Ingenieursbureau

'Ja, we moeten toe naar een andere manier van aanbesteden. Een manier waarbij de inhoud van het werk of de dienst centraal staat. En waarbij kwaliteit belangrijk is. Als we hiervoor kiezen wordt de "papierwinkel" vanzelf minder belangrijk. En het mooie is dat ik dit op steeds meer plaatsen goed zie gaan! Een heel aantal aanbestedende diensten wordt aanbesteed op een slimme manier: weinig papier en vooral een focus op kwaliteit. **Aanbesteders denken steeds beter na. Wat wil ik hebben, hoe wil ik het hebben, hoe**

wordt er omgegaan met de planning en met risico's? En de markt wordt hierdoor volop uitgedaagd. In de praktijk zie ik dat aanbestedingen goed verlopen als de focus ligt op de inhoud, hier ligt dan ook het zwaartepunt in het tenderteam. En voor de juridische aspecten schuift er één inkoper aan. En die nieuwe wet? Houd de focus op de inhoud!'

Mark Groothuis

Adviseur aanbesteden en contracten
bij Royal HaskoningDHV
Tuin- en Landschapsinrichting, 2002

'Ik ben het niet eens met deze stelling en onderliggende motivatie. De Aanbestedingswet 2012 gaat inderdaad alweer op de schop, maar vanwege herziening en modernisering van Europese regelgeving uit 2004. De huidige Aanbestedingswet werkt wat mij betreft prima en verbeteringen op het gebied van digitalisering, flexibiliteit, EMVI en de Eigen Verklaring juich ik alleen maar toe. **De frustratie bij deze stelling zit volgens mij meer in de onderliggende contracten.** Ook daar is mijn beeld positief. De laatste jaren kiezen steeds meer overheden voor geïnte-

greerde contractvormen, waarbij de taken en risico's worden verdeeld bij degene die ze het beste kan beheersen. Natuurlijk worden daar aan zowel de zijde van opdrachtgever als opdrachtnemer fouten gemaakt, maar over het algemeen zie ik dat projecten beter en slimmer worden geëngineerd, kwalitatief sterk worden uitgevoerd en goed worden beheerst zowel financieel als planningstechnisch. En dat is toch het gezamenlijk doel!'

Liesbeth van Rijsbergen

Tuin- en Landschapsinrichting, 1990
Landschapsontwerper bij
Adviesburo RIET

'Het doel van de Aanbestedingswet was om het mkb meer kans te geven en het gunnen handen en voeten te geven. Dat lijkt maar ten dele gelukt. Ik vind dat de toetsing van de kwaliteit te vaak subjectief en niet meetbaar is. Bovendien geeft het de mkb'ers veel rompslomp, zoals een uitgebreid plan van aanpak schrijven. Het grote bedrijf met een professionele schrijver wint dan en niet die mkb'er waar de klant nog koning is. **Dat de wet verbeterd wordt, is altijd goed, maar de opdrachtgever moet blijven nadenken over welke aanbestedings-**

vorm past bij zijn vraag. Zet niet zonder meer in op Design & Construct (D&C), want als je weet wat je wilt, volstaat een traditioneel bestek nog steeds prima. Alleen als innovatie van belang is, of als er veel te halen valt in de wijze van uitvoeren of detailleren, kies dan een vorm van D&C. Vernieuwen mag geen doel zijn, het blijft een middel.'

Frank van Kruijsdijk

Tuin- en Landschapsinrichting, 1996
Eigenaar IJK Advies – organisatie en omgevingsadvies,
interim Kwartiermaker Contractmanagers (gemeente Tilburg)

'Nog niet lang geleden was er niets aan de hand als de opdrachtgever top-down voorschreef wat een prijsvechter – zonder veel nadenken – moest uitvoeren. Ik herinner me van de aanbevelingen uit de parlementaire bouwnijverheidsenquête uit 2003 dat innovatie van de vraag, de transactie en het aanbod noodzakelijk zijn om de sector weer gezond te maken. Sindsdien is er veel veranderd. Opdrachtgevers zoals de gemeente Tilburg pakken actief de regiefunctie en schenken veel vertrouwen aan samenwerkingspartners. Daardoor verkleint de afstand tussen

degene die de werkzaamheden aanbiedt en de uiteindelijke gebruiker. Steeds meer creativiteit wordt ingebracht door de opdrachtnemer als hij bij de functionele vraagspecificatie de beste oplossing bedenkt en realiseert. Zo ontstaat meer waarde voor de klant en rendement voor de sector. **In de nieuwe Aanbestedingswet zijn enkele regels flexibeler ingevuld om de maatschappelijke doelen gemakkelijker te bereiken zonder de basisprincipes te wijzigen.** Goed dat de wetgever verdergaat op de ingeslagen weg van innovatie, duurzaamheid en partnerschap!'

Excursieprogramma 2016

in teken van Dutch Design

Na de jaarthema's water (2014) en natuur (2015) sluiten we komend jaar opnieuw aan bij een specialisme van veel VVA-leden en studenten: Tuin- en Landschapsinrichting. Het thema zetten we zo breed neer dat het excursieprogramma voor iedereen met een VHL en Helicon MBO Velp-achtergrond interessant is. Internationalisering is zo'n verbreding. Om die reden is er in 2016 ook een excursie gepland naar Duitsland. Het thema voor 2016 is:

Dutch Design, Delta areas and Resources
Landschap – Omgeving – Architectuur - Realisatie
Unique selling points van het Nederlandse landschap

Het Rabattenbos (Stadsbos Eindhoven) wordt een spannend wandelgebied.

In dit jaarthema komen drie sterke Nederlandse tradities samen: het verbeelden van het landschap, het beheersen en controleren van het water en onze ontwerptraditie, internationaal bekend als Dutch Design. Meer informatie over het programma en de mogelijkheid tot opgave volgt via de digitale nieuwsbrief, de website en dit magazine.

25 maart **Stadswoud Eindhoven 2.0 (regio Zuid)**

Het Rabattenbos is als productiebos voor recreanten minder aantrekkelijk dan een stadspark met weelderig groen, maar er

wordt van alles ondernomen om er een spannend wandelgebied van te maken. Het bos is bovendien een eerbetoon aan de oorspronkelijke functie als Stadswoud. De oorspronkelijke rabattenstructuur is hersteld en de functie van houtproductie nieuw leven ingeblazen. Via een vlinderpad kan het bos op verschillende hoogtes worden beleefd. Even verderop wordt een heidegebied ontwikkeld. Heischraal grasland met natte heide en poelen zorgen samen met andere poelen in de omgeving voor een ecologische structuur voor aquatische fauna. In de overzichtelijke en

beschermde omgeving van het heidegebied kunnen kinderen vrij spelen. De poelen, beplanting en omgevallen bomen bieden natuurlijke speelaanleiding. Het ontwerp van het project is gemaakt door Studio Schep.

8 april **De Stadsregge in Twente (regio Oost)**

De kenmerken van Dutch Design (landschap, water en ontwerp) komen ook in de Stadsregge samen. Met deze vernieuwde waterafvoerweg van formaat in de Twentse Stedenband (Enschede, Hengelo, Almelo) zijn vernieuwingen in het waterbeheer en de

stedelijke inrichting uitgevoerd met veel aandacht voor landschap en natuur. Roombeek, Kristalbad en de Wendel zijn sprekende voorbeelden. Het adviesbureau Eelerwoude verzorgt een presentatie over de Stadsregge en we bezoeken enkele innovatieve projecten met veel recreatieve voorzieningen.

20 en 21 mei **Ruhrgebied (internationale excursie)**

In deze tweedaagse excursie brengen we een bezoek aan Landschapspark Duisburg en een bruinkoolmijn. In het Ruhrgebied werden en worden de grootste bruinkoolmijnen van Europa geëxploiteerd. De bruinkoollagen worden in dagbouw gedolven. Aan de ene kant van de mijn worden

Foto boven en onder: Landschapspark Duisburg-Noord.

met gigantische wielgraafmachines de deklaag en kolen ontgonnen. Aan de andere kant wordt de deklaag via transportbanden teruggestort en ontstaat er een nieuw, radicaal ander landschap.

Landschapspark Duisburg was voor 1985 industrieterrein met een hoogoven, gigantische gasturbines en een krachtcentrale. Toen deze gebouwen buiten gebruik raakten was het de vraag wat er met het terrein moest gebeuren. De gebouwen zijn behouden en er ontstond een soort park met wilde beplanting. Tegenwoordig is het mooi aangelegde en gevarieerde park met fiets- en wandelpaden een enorme publiekstrekker met een duikbekken, kinderboerderij, museum en nog veel meer.

10 juni

Tiengemeten 9 jaar later (regio West)

Na het laatste bezoek van de VVA in 2007 heeft de landbouw op het eiland plaatsgemaakt voor natuur. Kenmerkend is dat 'de natuur zijn gang laten gaan' ook regiewerk is. Anno 2016 is het eiland te verdelen in drie stukken met elk hun eigen sfeer: een kleinschalig agrarisch landschap, een natuurgebied zonder menselijk ingrijpen en een natuurgebied met menselijke regie. Tijdens de excursie verkennen we alle drie delen opnieuw.

24 juni

Slingertuinen Groningen (regio Noord)

De 19e eeuw was de bloeitijd voor de landbouw in Oost-Groningen. De rijke grond bracht veel voort en de landbouwers bouwden prachtige herenboerderijen. Daarbij werden ook vaak slingertuinen aangelegd in de Engelse Landschapsstijl. Door de tijd

Visualisatie eerste fase Marker Wadden. artist impression Vista

heen zijn veel van deze tuinen verdwenen. De laatste decennia heeft Landschapsbeheer Groningen een groot aantal slingertuinen in oude staat teruggebracht. We bezoeken een aantal tuinen en krijgen meer informatie over het ontstaan en het herstel.

1 of 8 juli

Locatie nog onbekend (MBCS/Helicon)

9 september

Marker Wadden (regio Oost)

Ontwerpen met de natuur. Kan dat? Wel in de Marker Wadden. De aanleg van het natuurgebied met eilanden van klei en slib in het Markermeer begint in 2016. Het ontwerp is van landschapsarchitect Rik de Visser (bureau Vista). Het gaat om een van de grootste natuurherstelprojecten van Europa, met 10.000 hectare ruim vijf keer zo groot als de Tweede Maasvlakte. De eerste fase omvat een eiland dat zal uitgroeien tot ongeveer 500 hectare en een onderwaterlandschap met paaiplassen, geulen en slenken van circa 1000 hectare.

23 september

Biesbosch/Noordwaard (regio Zuid)

Op 1 oktober 2015 is het Ruimte voor de Rivier-project De Noordwaard opgeleverd, een gebied van zo'n 4450 hectare, grenzend aan de Brabantse Biesbosch en de

Nieuwe Merwede. Met als vertrekpunt de topografische kaart van 1905 is het oude krekensysteem hersteld en zijn oude cultuurhistorische elementen, zoals kades en dijken, geaccentueerd. In het doorstroomgebied en langs (te herstellen) krekens zal op beperkte schaal (nieuwe) natuur ontwikkelen.

21 oktober

Zaanse Schans/Zaandam Centrum (regio West)

De Zaanstreek of Zaanse Schans staat bij veel mensen bekend om de groene houten huisjes, de zaagmolens, de vaarwegen en de oude Verkadekoek en chocoladefabriek. Veel minder bekend en geliefd was het centrum van de stad. De ommekeer kwam met een gewaagd stedenbouwkundig plan, genaamd Inverdan. Het centrum is als in een Chinees 'Europa themapark' omgetoerd tot een karikatuur van zijn eigen historie. Een schot in de

roos. Zaanstad heeft nu zelfs relatief de meest verkochte woningen van alle steden in Nederland. Kortom Zaanstad is dankzij een controversieel Dutch Design gewilder dan ooit.

25 november

Nagele, ontstaan op de tekentafel, vernieuwd in het lab (regio Noord), inclusief ALV

Hoe revitaliseer je een wat versleten dorp? In Nagele gebeurt dat met het Uitvoeringslab van de gemeente. Het dorp in de Noordoostpolder heeft een bijzondere geschiedenis, omdat het zich niet organisch ontwikkelde, maar tot stand kwam door de inbreng van een aantal gerenommeerde Nederlandse architecten.

Vanwege de bijzondere geschiedenis, vormgeving en de emotionele waarde voor veel bewoners, is het dorp nu bezig met een vernieuwingsslag. We onderzoeken tijdens de excursie de ontstaansgeschiedenis van het dorp maar kijken ook naar de huidige transformatie; hoe pakt de gemeente het aan, hoe blijven de kwaliteiten behouden en kan het dorp toch aan de moderne eisen voldoen?

Deze excursie vindt plaats na de Algemene Ledenvergadering.

Inwoners van Nagele verven Schokkererf Rietveldblauw. foto josfotografie

'Vernieuwing VVA zit in de oorsprong van hoe het begon'

Het feit dat de VVA al 110 jaar bestaat, laat zien dat de vereniging een belangrijke functie heeft voor alumni. Vele vrijwilligers zetten zich er dan ook met hart en ziel voor in. Degenen met heel bijzondere verdiensten voor de VVA worden gelauwerd met een ere-lidmaatschap. Momenteel zijn dat er elf. VVA Magazine ging met enkelen in gesprek.

Gijs Eikelenboom (l) neemt tijdens de voorjaars-ALV van dit jaar de Paul Schaap Prijs in ontvangst van VVA-secretaris Ruben de Haan. foto Otto Vaessen

Velp om de VVA bij studenten te promoten. Hebben docenten geen band en geen belangstelling, dan nemen studenten die houding over. In verbetering van het contact met de scholen zit de kiem voor de toekomst van de VVA. Het is belangrijk dat huidige studenten realiseren hoe waardevol het VVA-netwerk is, waar je zo tientallen ingangen hebt bij mensen die je graag vooruit helpen.'

In de periode dat hij aan de MBCS studeerde (1963-65) was vrijwel iedereen lid van studentenvereniging Quercus en stroomde daarna bijna vanzelfsprekend door naar de VVA. 'De eerste vijf jaar was ik actief in de vorm van deelname aan excursies. Daarna werd het een tijd lastiger door verhuizing en andere zaken, maar de behoefte groeide na enkele jaren toch weer om excursies bij te wonen: voor het contact met de jongens van de opleiding, maar ook hun vrouwen en kinderen. Het was behalve gezellig ook goed voor je netwerk. Zelf kwam ik buiten de excursies niet veel in contact met oud-studiegenoten. De meesten waren in dienst bij Heidemij, Staatsbosbeheer, adviesbureaus, gemeenten en waterschappen, maar ik werkte bij een aannemer, wat in die tijd uitzonderlijk was.'

De vereniging was opgedeeld in regio's. Ze hadden een grote mate van zelfstandigheid en een eigen budget. In 1979 werd Eikelenboom voor vier jaar voorzitter van regio Zuid. Vervolgens stond hij samen met anderen rond 1994 aan de basis van de vorming van de huidige VVA Larenstein uit vier verenigingen van afgestudeerden van fuserende hogescholen. 'Het kostte twee jaar om VVA Larenstein te vormen uit Volbin (Boskoop), Velatin (Wageningen), De Schoof (Deventer) en VVA Velp. Het

Ereleden

De VVA telt elf ereleden, mensen met bijzondere verdiensten voor de VVA. De ereleden zijn:

- Henk Boelrijk
- Wander Boxem
- Jan Brinkman
- Henk van Duijn
- Gijs Eikelenboom
- Aart Evers
- Martin Hijink
- Herman Hoekstra
- Paul Schaap
- Dirk Winters
- Albert van Weperen

Gijs Eikelenboom

Dat de vereniging een lustrum viert, hoeft je Gijs Eikelenboom (72 jaar, vijf jaar erelid) niet te vertellen. Hij nam deel aan de organisatie van het feest op 26 november. Hij verbindt het verleden, heden en toekomst door te zeggen: 'Vernieuwing zit in de oorsprong van hoe het begon.' Ofwel: de VVA is ontstaan vanuit de behoefte om oud-studenten met elkaar en aan de school te binden. Naar die basis zouden we terug moeten, vindt hij. 'Dat afgestudeerden tegenwoordig minder animo tonen om lid te worden, heeft weinig met geld te maken maar meer met desinteresse bij docenten van VHL en Helicon

was een periode van veel gesteggel en emoties. Het heeft letterlijk tranen gekost. In 1997 werd Eikelenboom penningmeester van de VVA en van de gelieerde Stichting Arbeidsbemiddeling Velp (SAV). Hij zette een nieuw boekhoudsysteem op voor de VVA. De boekhouding werd tot dan door de hogeschool gedaan. Dat Eikelenboom voor zijn inspanningen het erelidmaatschap verkreeg, is zeer terecht. Toen in 2013 met spoed een penningmeester nodig was, was hij bereid dit tijdelijk – het werden twee jaren – te doen. Met zijn ervaring kon hij relatief makkelijk de vrijgekomen functie opvullen. Hiervoor ontving hij dit voorjaar de Paul Schaap Prijs, vernoemd naar het bestuurslid dat ook het erelidmaatschap verkreeg bij zijn aftreden in 1999. Zeventien jaar had hij zich ingezet voor alumni. Aanvankelijk voor de oprichting en besturing van Volbin. Vervolgens verzette hij bergen werk voor de oprichting van VVA Larenstein, waar hij diverse functies vervulde. Om zijn naam blijvend aan de vereniging te verbinden is de Paul Schaap Prijs ingesteld voor personen die belangeloos een structurele en positieve bijdrage hebben geleverd aan de VVA.

Herman Hoekstra

De toekomst van de vereniging ziet Herman Hoekstra (81 jaar), oud-Larensteindocent die daarvoor bij de Heidemij werkte, positief in, mits de vereniging weet waar ze naartoe wil. 'Een goede ledenadministratie is de gouden kerstbal van de organisatie. Zorg dat je weet waar leden wonen en waar ze mee bezig zijn. En betrek ze dan ook bij activiteiten in hun eigen buurt.' In het verleden heeft Hoekstra samen met enkele anderen fundamenteel naar de markt gekeken voor de VVA. 'Vragen die we ons stelden waren: Hoe trekken wij mensen naar onze vereniging toe? Waarom zouden ze voor ons moeten kiezen? Want het stikt in Nederland van clubs zoals de VVA. Daar zijn rapporten van die nog ongelezen bij de vereniging in de kast liggen en die de moeite waard zijn om te lezen. Je zou

Het symposium "Werken in het buitenland" in het Provinciehuis in Arnhem voor VVA-leden tijdens de economische crisis begin jaren 80. Herman Hoekstra was hier medeorganisator van. Sprekers waren onder meer staatssecretaris Ploeg van Landbouw en professor Buringh van de Landbouwhogeschool in Wageningen.

ook kunnen denken aan samenwerking met alumniverenigingen van bijvoorbeeld een HAN, want die mensen en onze leden komen elkaar in de praktijk vaak genoeg tegen. Kortom, bepaal een koers en denk na over de kansen en bedreigingen voor de vereniging!'

Dat Hoekstra sinds 2002 erelid is, heeft hij onder meer te danken aan zijn inspanningen als secretaris van het D.J. Berkhoffonds (dat leningen verstrekt aan studenten en afgestudeerden van VHL en Helicon die (tijdelijk) in financieel moeilijke omstandigheden verkeren) en voor het opstarten van de Stichting Arbeidsbemiddeling Velp – een naar zijn mening 'allemachtig belangrijke sociale functie voor de vereniging'. Een voorbeeld van deze bemiddeling was een symposium met als thema "werken in het buitenland" in het provinciehuis in Arnhem tijdens de economische crisis begin jaren 80. Hoekstra was hier medeorganisator van. Sprekers waren onder meer staatssecretaris Ploeg van Landbouw en professor Buringh van de Landbouwhogeschool in Wageningen. Hoekstra werd direct na zijn afstuderen in 1954 lid, net als vrijwel iedereen in die tijd. 'We werkten door het hele land, maar omdat je tijdens de opleiding allemaal van dezelfde groene soep had geproefd, was er een sterke onderlinge band. Leden

Herman Hoekstra (l) en Rink Lantinga als bestuursleden tijdens een jaarvergadering van de VVA.

Wander Boxem (r) in gesprek met regiocoördinator Henk Vrieling tijdens de Carrièredag op 25 september. foto Ria Dubbeldam

sprongen voor elkaar in de bres als het nodig was. Tegenwoordig staan leden verder van de vereniging af. Ze hebben andere maatschappelijke inzichten, zijn wereldwijzer en houden er een andere ideologie op na.' Hoekstra kan het weten. Hij bezoekt nog regelmatig excursies en ALV's samen met oud-studiegenoot en goede vriend Joop Hammink.

Goede herinneringen bewaart hij aan de jaarvergaderingen met excursie die van vrijdag- tot zaterdagmiddag duurden. De VVA was toen nog een echte mannenclub, vrouwelijke afgestudeerden kwamen pas later. De echtgenotes gingen om de vier jaar mee. Ze kregen tijdens de vergadering een eigen programma. 'De jaarvergaderingen werden gestimu-

leerd door een van de directeurs van de Heidemij die zelf leerling is geweest. Hij vond het zo belangrijk, dat leden van hoog tot laag er vrij voor kregen. Zo waren we een keer in Bergen op Zoom. De excursie begon met een ALV en een excursie naar de Ford tractorenfabriek. 's Avonds gingen we de kroeg in. Zaterdag was de excursie. We gingen varen naar de Oosterschelde-werken en de organisatie wist wel hoe de deelnemers zich na die nacht voelden. Die hadden een opkikkertje nodig, dus er was opnieuw drank aan boord en een kistje zoute haring en dan krikte je de club voor twaalf uur wel zover op, dat iedereen weer op een redelijke manier naar huis kon.'

Wander Boxem

Wander Boxem (84 jaar) wil ook graag vertellen over zijn VVA-jaren, als hij wordt aangesproken tijdens de Carrièredag. Sinds kort is hij geen actief lid meer. Zijn laatste daad was vorig jaar, vertelt hij, voor de herdenkingsplaquette voor Anne Bierma, oud-directeur VHL en oud-erelid VVA. Wel bezoekt hij als het kan ALV's en activiteiten zoals de Carrièredag.

Al meer dan zestig jaar lid

Bij het bellen naar ereleden ontstaat verwarring. Welke Gijs Eikelenboom? Er zijn er twee. En ja hoor, de verkeerde gebeld. 'De oude Gijs' (90 jaar) neemt op. Nee, hij is geen erelid, wel zijn achterneef 'de jonge Gijs' (72 jaar, zie het artikel). De 'oude' Gijs mailt vervolgens zijn verhaal. Met genoeg kijkt hij terug op meer dan zestig jaar lidmaatschap. 'Na mijn cursus A Bosbouw en Cultuurtechniek 1948-1950 vond ik het belangrijk om contacten te onderhouden met afgestudeerde collega's.' In 1970 werd hij benoemd als eerste voorzitter van het regiobestuur voor Zuid-Nederland. Zes jaar later nam hij als

vicevoorzitter zitting in het hoofdbestuur en vervulde die functie tot in 1983. 'In deze periode bestond er behoefte aan bij- en nascholing. Samen met bestuurslid Wim Hoekstra hebben wij een uitgebreide enquête opgezet naar de behoefte aan studies op ons vakgebied. Aan de hand van de uitkomsten zijn met succes nieuwe cursussen opgezet.' De gebeurtenis die hem het meest is bijgebleven, was de in 1982 opgetreden financiële problemen bij de Heidemij, wat het ontslag van een aantal medewerkers betekende. 'Het VVA-bestuur heeft op het provinciehuis in Arnhem een symposium georganiseerd

voor het zoeken van banen voor ontslagen leden. Het bestuur en de regiobesturen hebben via bemiddeling ook getracht om collega's aan een nieuwe baan te helpen.' Kijkend naar het nu geeft Eikelenboom het VVA-bestuur de tip om vooral de leden meer te betrekken middels korte notulen van vergaderingen. 'Alleen de 10 à 40 leden die de ALV's bezoeken, ontvangen notulen. Dat is te beperkt. De overige 3000 ontvangen niets. Mijn voorstel is om de hoofdzaken op te nemen in VVA Magazine. En verder: hopelijk is van 110 jaar VVA een gezellige dag gemaakt met een reünieaal karakter.'

De 'oude' Gijs Eikelenboom (rechts in het rode jack) tijdens de excursie vorig jaar naar de Overdiepse polder. foto Wilco van Hout

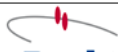
Eigenlijk weet hij niet precies waarom hij tot erelid is benoemd. 'Meestal stelt het bestuur zo'n benoeming voor. In mijn geval kwam het voorstel vanuit de ledenvergadering en vond het veel bijval. Ik was beduusd. De leden hebben mijn inzet gewaardeerd en daar ben ik erg trots op.' Zijn inzet begon tijdens de studietijd. Hij droeg bij aan de oprichting van 'schoolvereniging' Quercus, wat in 1955 gebeurde. Een paar maanden was hij voorzitter. 'Toen ik afstudeerde in 1956 werd ik bij de Heidemijlocatie in Veendam geplaatst onder leiding van een oudere afgestudeerde. Hij zei: 'Je moet lid worden. Je kunt er altijd terecht met vragen. En verder één keer per jaar een ledenvergadering met een excursie ergens in den lande, waar je anderen leert kennen. Dat is belangrijk.' Actief lid was hij aanvankelijk niet door zijn wisselende werkgebieden. Totdat hij in 1962 in Arnhem belandde. 'Ik werd het 'hulpje' van de secretaris-penningmeester.

'Omdat je tijdens de opleiding allemaal van dezelfde groene soep had geproefd, was er een sterke onderlinge band'

Elk jaar werd een jaarboekje opgesteld. Ook gaven we ledenlijsten uit. In die tijd zonder computers allemaal heel bewerkelijk.' In 1976 werd Boxem zelf secretaris-penningmeester. Hij herinnert zich bijvoorbeeld de organisatie van een Carrièredag. 'Afgestudeerden stonden met demonstratiemateriaal in de school.' Veel tijd ging zitten in contacten met andere verenigingen, zelfs internationaal met Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk en Ierland. 'We bezochten elkaars congressen; een leuke ervaring.' Toen kwam 1982, de start van de economische recessie. Boxem kreeg ontslag en ook de bekostiging van het secretaris- en penningmeesterschap die grotendeels

door de Heidemij werd gedragen, was afgelopen. 'Na veel besprekingen en soebatten kwam er vanuit school hulp in de vorm van een parttimesecretaresse en een aanspreekpunt. Na de ontslag golf van 1982 hebben Maas Rozenboom en ik een bemiddelingsbureau opgezet voor ontslagen afgestudeerden.' Rozenboom organiseerde ook dertig jaar lang reünies voor oud-afgestudeerden. Boxem nam dat van hem over en heeft er veel plezier aan beleefd. Hij blijft zich verbonden voelen met het vak, de school en de vereniging. Hij wenst dan ook voor de toekomst 'een goede samenwerking tussen de school, de achterban en de VVA'.

TEKST EDWIN VRIEZEN EN RIA DUBBELDAM

Van Buiten

Detachering Werving & Selectie

- Ecologie
- Rentmeesterij
- Ruimtelijke ordening
- Plattelandsontwikkeling
- Landschapsarchitectuur
- Hydrologie
- Cultuurtechniek
- Erfgoed

www.vanbuiten.nl
verbindt mens en werk

Namens Helicon MB0 Velp

Gefeliciteerd met het 110-jarig jubileum!

Open dagen

22 en 23 januari 2016

helicon.nl

MB0 Velp
Larensteinselaan 26b 6882 CT Velp
(026) 38 40 310, info.mv@helicon.nl

'In tussenruimtes ontstaan spannende innovaties'

Vijf jaar geleden begon Thomas Jansen als zelfstandige met wat hem echt boeit: ruimtelijke milieuvraagstukken aanpakken en gebiedsinnovatie stimuleren. Daarvoor zijn 'tussenruimtes' nodig: weinig gedefinieerde ruimtes waar van alles kan plaatsvinden en innovatie kan ontstaan.

Jansen is geen doorsnee tuin- en landschapsarchitect, wordt al snel duidelijk. Pratend over zijn vakgebied laat hij zich ontvallen dat hij er soms kromme tenen van krijgt. Tuin- en landschapsarchitecten hebben de neiging wat elitair, dogmatisch en verko-

kerd te denken, vindt hij. 'Door weinig interdisciplinair innoveren is de 'gereed-schapskist' te beperkt voor hedendaagse opgaven.'

andere de Stad van de Zone en Kattenbroek heeft ontworpen. Bij Kuiper Compagnons heeft hij met hem mogen samenwerken; een inspirator van de eerste orde. 'In Kattenbroek kwam ik in aanraking met het fenomeen 'the space in between', de tussenruimte, de minst gedefinieerde ruimte. Deze ruimten in het stedenbouwkundig ontwerp zijn de interessantste ruimten van de wijk geworden.'

Nieuwe ruimtelijke bouwstenen

Het woord tussenruimte heeft zijn denken

en doen veranderd. Jansen gebruikt het woord in letterlijke maar nog vaker in overdrachtelijke zin. In (gebieds)processen ziet hij de tussenruimte als dé gelegenheid waar de onverwachte ontmoetingen worden opgezocht en waar onverwachte processen op gang komen. Als voorbeeld noemt hij de leemte die ontstaat doordat ruimtelijke orde scheppende organisaties zoals DLG wegvallen. 'Wie gaat Nederland nu inrichten? Die leemte vraagt om nieuwe oplossingen. Bottom-up ofwel van binnenuit ontspruiten vanuit de voegen, de kieren van de samenleving allerlei initiatieven, die kunnen uitgroei-

Thomas Jansen op de testinstallatie van zijn Air Root Purifier, een groen dak dat als luchtwater functioneert voor de veehouder en gebiedsinnovatie betekent voor het landschap.

en tot nieuwe ruimtelijke bouwstenen. Ze zijn op te schalen en er zijn varianten op te maken. Zo kan een heel spectrum aan mogelijkheden ontstaan die invulling geeft aan een nieuwe inrichting van Nederland, waarmee we weer uit zijn bij de duizend bloemen die bloeien!

Air Root Purifier

Een bouwsteentje van eigen makelij is zijn vinding Air Root Purifier. Jansen ziet de innovatie als een bijdrage aan de nieuwe inrichting van het platteland én oplossing voor de milieuproblematiek van de intensieve veehouderij. Bij een pluimveehouder in Lunteren demonstreert hij de testinstallatie, waarvoor hij de innovatieprijs van de Regio FoodValley ontving. De Air Root Purifier is een lichtgewicht grasdak dat over een bestaande stal kan worden geplaatst. Het geheim zit in de ruimte tussen het bestaande en het grasdak. Daar komt de ventilatielucht uit de stal in aanraking met een continue waterstroom die een groot deel van de ammoniak en fijnstof opneemt, waarin waardevolle stoffen als stikstof, fosfaat en kalium zitten. Het resultaat is vloeibare kunstmest. Het grasdak is, omdat de graswortels in de lucht hangen, een lichte en daardoor makkelijk te installeren constructie. 'De graswortels nemen de resterende ammoniak en fijnstof uit de tussenruimte op, waardoor het gras wekelijks met wel 5 tot 6 centimeter kan groeien. Het maaisel is bijvoorbeeld te gebruiken voor eiwitrijke producten of de opwekking van energie.'

Zijn vinding draagt aldus bij aan de terugwinning van stoffen en het sluiten van kringlopen. 'Wat mij betreft zijn ammoniak en fijnstof niet langer een probleem maar het goud van de 21^e eeuw', zegt Jansen. 'De intensieve veehouderij hoeft niet langer een milieuvervuiler te zijn, maar kan een producent van eiwitten en hoogwaardige meststoffen worden.' Bij grootschalig gebruik ziet hij kansen voor gebiedsontwikkeling. 'Door een aaneenschakeling van grasdaken wordt het buitengebied groener, landschapelijk fraaier. De daken kunnen onze nieuwe weidevogelgebieden worden. De vos kan er niet bij, waardoor de grutto alle kans krijgt om te broeden.'

Zware rugzak

Jansen kijkt niet zozeer naar wat zijn innovatie betekent voor de portemonnee van ondernemers, maar meer naar het maatschappe-

lijke nut. 'Het gaat om het doel, geld is slechts een middel om ergens te komen.' Daarom heeft hij ook een beperkt businessplan voor zijn Air Root Purifier, maar is hij bezig met het organiseren van de 'procesmatige tussenruimte': ofwel kennis delen, mensen enthousiasmeren en bij elkaar krijgen om het concept verder uit te werken en ja, uiteindelijk ook om financiële middelen te verzamelen waarmee zijn concept is te vervolmaken. Want eerlijk is eerlijk, in zijn eentje kan hij de kar financieel niet trekken. Met het testen en certificeren van een innovatie zijn grote bedragen gemoeid. 'Bovendien wil ik blijven doen waar ik goed in ben en wat ik leuk vind: het uitvinden en ontwikkelen van concepten en bouwstenen voor (gebieds)innovatie.'

Woudrichemse schootvelden

Zo leverde hij onlangs de Visie Woudrichemse Waterkant af, waarmee hij een ontwikkelingskoers schetst van het buitendijks gebied

rondom vesting Woudrichem. Hij creëerde samen met zijn partners een tussenruimte om gebiedsinnovatie op gang te krijgen door zoveel mogelijk mensen en partijen te laten aanhaken. 'De uiterwaarden worden verlaagd voor waterstandsverlaging in het kader van Ruimte voor de Rivier. Het vestingstadje houdt daarmee zijn historische karakter en droge voeten. Uiterwaardverlaging is op zich niet innovatief, maar wel om de mensen er intensief bij te betrekken en om de bouwsteen uiterwaardverlaging deelsgewijs in te zetten voor een nieuw ruimtelijk gebruik op het gebied van recreatie, biodiversiteit, klimaatadaptie en landschapsbeleving. Daarmee is het gebied krachtiger neer te zetten en zijn er meervoudige doelstellingen te realiseren.'

Voor de schootvelden rondom Woudrichem stelde Jansen voor deze een nieuwe betekenis te geven. 'De oorspronkelijke gedachte achter de schootvelden was dat deze kaal moesten blijven, maar musealiseren is niet mijn visie. De mens, het gebruik en de omgevingsinvloeden maken het landschap. Ik heb gekeken naar hoe de schootvelden zich de afgelopen vijftig jaar hebben ontwikkeld. Dan zie je een rijkdom aan ruimtelijk functionele diversiteit. De ruimte tussen de vestingwal en het water is berekend, misschien wel interessanter dan de vestingstad zelf. De diversiteit aan landschappen, de scherpe overgangen en de onverwachte ontmoeting hebben we in de visie centraal gesteld. De schootvelden zijn niet afgedankt, maar we geven een nieuwe invulling aan de Kringenwet. Dat betekent bijvoorbeeld dat aan de noordkant, bij de Merwede het ruwe en dynamische op de voorgrond staat. Daar voel je de elementen. Hoe anders is het aan de zuidkant met zijn appelboomgaarden en bosjes in de luwte. Daar voel je de zon van de zuidkant, de safe haven. Zo heeft elke kring een nieuwe betekenis gekregen.'

In Noord-Brabant sijpelt het gedachtegoed van het creëren van tussenruimten en onverwachte ontmoetingen verder door vanuit programma's als Mijn Mooi Brabant. 'Nu nog provincies als Gelderland', zegt Jansen, waar zijn Air Root Purifier vooral als technische innovatie wordt gewaardeerd, maar nog niet zozeer als bouwsteen voor gebiedsinnovatie. Er valt nog een wereld te winnen.

Naam Thomas Jansen
Bedrijf Jansen Gebiedsinnovatie
Vestiging Culemborg
Medewerkers Geen

Opleiding Lagere tuinbouwschool, 1990, Middelbare tuinbouwschool, 1995, VHL Tuin- en Landschapsinrichting, 2000, Academie van Bouwkunst, 2005

→ www.gebiedsinnovatie.nl

Thomas Jansen is actief op Twitter, LinkedIn en Facebook

TEKST EN FOTO'S RIA DUBBELDAM

VVA Carrièredag met record aantal bedrijven

De 11e editie van de VVA Carrièredag op 25 september was een groot succes. Niet eerder deden er zoveel bedrijven mee: vijftig in totaal. 'Dit maakt duidelijk hoezeer bedrijven en de VVA elkaar nodig hebben', zegt VVA-voorzitter Wim Glaap. Het liep de hele dag lekker door, aldus een standhouder. Naast studenten waren er afgestudeerden op zoek naar carrièrekansen. Weer anderen verdiepten hun kennis tijdens een van de workshops. De nieuwe inrichting van de grote hal pakte goed uit. Bezoekers vonden de opstelling een stuk leuker. De stand van de VVA stond centraal opgesteld. Deze was niet te missen.

foto Otto Vaessen

Gebouw Hogeschool VHL in een nieuw jasje

De verbouwing van Hogeschool VHL in Velp is klaar. Daardoor heeft ook het VVA-bureau een nieuwe stek gekregen: lokaal B206. Een herinrichting van de school was nodig, omdat de Wageningse opleidingen naar Velp zijn verhuisd. De verbouwing was tevens een mooie gelegenheid om de overstap naar flexwerken te maken. Toenmalig staatssecretaris Dijkzwa opende op 1 oktober het vernieuwde gebouw met de onthulling van een 'groene voet'. Deze staat symbool voor de ambitie om de meest duurzame hogeschool van Nederland te worden. De staatssecretaris prees VHL voor haar ambities en de samenwerking met het werkveld, het excellente onderwijs en de internationale activiteiten.

Sharon Dijkzwa en bestuursvoorzitter Peter van Dongen tijdens de officiële opening. foto Guy Ackermans

Next Step brengt examenkandidaten Helicon MBO Velp en bedrijven bij elkaar

In gesprek met studenten.

Op 5 november organiseerde Helicon MBO Velp voor de eerste keer de Next Step, een evenement waarbij eindexamenkandidaten en bedrijven elkaar ontmoeten. De leerlingen konden zich tijdig oriënteren op hun eindexamenstage en leerbedrijven maakten kennis met de afgestudeerden, konden een reële opdracht of project presenteren en misschien wel een toekomstig medewerker vinden. In totaal kwamen 90 leerlingen en 13 bedrijven op de bijeenkomst af. In de collegezaal verzorgden NLadviseurs en Klimop Groenonderhoud een workshop ondernemen. In twee andere lokalen hielden de bedrijven in twee rondes een pitch, waarin ze hun bedrijfsactiviteiten en

afstudeeropdrachten onder de aandacht brachten. Veel leerlingen hebben concrete afspraken gemaakt, enkele bedrijven hadden meer geïnteresseerde leerlingen dan opdrachten. De reacties op het evenement waren zeer positief. Volgend jaar dus opnieuw, maar wel eerder in het jaar en uitgebreid met een ondernemersplein en waarschijnlijk ook toegankelijk voor leerlingen van lagere leerjaren.

Berkhoffprijs voor Helmer Weterings

Helmer Weterings heeft tijdens de uitreiking van zijn diploma Bos- en Natuurbeheer bij Helicon MBO Velp ook de Berkhoffprijs in ontvangst genomen. De prijs en een geldbedrag van € 250,- kreeg hij door zijn voortdurende betrokkenheid bij Helicon MBO Velp. De jury prees Weterings, omdat hij steeds heeft geholpen met het organiseren van open dagen, infoavonden en voorlichting op scholen. Daarnaast heeft hij zich tijdens stages en deelname aan studentondernemingen altijd positief uitgelaten over het onderwijs. De Berkhoffprijs is ingesteld door het bestuur van het Stichting ing. D.J. Berkhoff fonds, dat onder andere door VVA-leden financieel ondersteund wordt.

Carrièredagprijs voor Eefke Sikkink

'Blokarten, dat heb ik nog nooit gedaan! Ik ga het zeker doen', reageert Eefke Sikkink enthousiast bij het in ontvangst nemen van de Carrièredagprijs. De prijs, gesponsord door Van der Tol Hoveniers, bestaat uit een dag blokarten, vliegeren en flyboarden op het strand voor twee personen. Sikkink is in juli afgestudeerd en bezocht de Carrièredag om in gesprek te komen met bedrijven. 'Ik heb mooie gesprekken gehad.'

Eefke Sikkink (r) neemt de prijs – een dag blokarten – in ontvangst van Van der Tol Hoveniers. foto Otto Vaessen

'Kruip in de huid van de eindgebruiker'

De mondige maatschappij zorgt ervoor dat gemeenten zich moeten transformeren van een sturende naar een faciliterende overheid, die oog heeft voor bewonersparticipatie en -initiatieven. Hoe je dat invulling kunt geven, legde young professional Laura Rutgers van Antea Group uit tijdens een workshop op de VVA Carrièredag. Crowdfunding is bijvoorbeeld een manier om bewonersparticipatie een impuls te geven. Bewoners melden ideeën via een digitaal crowdfundingplatform of een gemeentelijke website en bij voldoende draagvlak kan het plan tot uitvoering komen. Het beheer van de openbare ruimte verandert ook snel. Werd voorheen het werk volgens standaardprocedures uitgevoerd – vooraf bepaald wanneer het onkruid wordt verwijderd, gemaaid en dergelijke – nu is meer oog voor het uiteindelijke beeld en de waarde daarvan – wil de gebruiker/bewoner een strak trottoir of is hier een bloempje tussen de tegels acceptabel?

Rutgers legde uit dat Antea Group gemeenten bij dit soort processen kan coachen maar ook het regis-schap op zich kan nemen. De deelnemers van de workshop zette ze aan het werk met de opdracht: maak een DNA-scan en een stakeholderanalyse van de omgeving van Larenstein. De deelnemers gingen aan de slag met vragen als: 'Wie zijn de gebruikers?', 'Wat is hun belang?' en 'Hoe ga je om met botsende belangen?'

TEKST LEONIE HEUTINCK

Wij zoeken kansen

Emiel van Eck Bos- en Natuurbeheer

Hallo! Mijn naam is Emiel van Eck, ex-Larensteiner sinds het behalen van mijn bachelor Bos- en Natuurbeheer in de zomer van 2014. Graag vat ik deze mogelijkheid bij de kraag om mijzelf in de schijnwerpers te zetten, want: ik zoek een leuke groene uitdaging! Ik ben graag bezig met duurzaamheid, vanwaar ik op zoek ben naar een functie waarmee ik bijdraag aan een groene

toekomst. Het liefst zou ik samenwerken met een enthousiaste groep mensen om mooie projecten tot een goed einde te brengen.

Via mijn stages heb ik in de groene sector al enige werkervaring en zoek ik een startersfunctie.

Heeft u een leuke uitdaging voor mij? Of denkt u mij ergens anders voor te kunnen gebruiken?

Dan heb ik voor u in de aanbieding: flexibiliteit, enthousiasme, creativiteit, zelfstandigheid en collegialiteit! U kunt mij bereiken op emiels_van_eck@hotmail.com of 06-13710761.

Hartelijke groet!

Jorke Wessels Bos- en Natuurbeheer

Mijn naam is Jorke Wessels. In juli 2015 ben ik afgestudeerd aan de deeltijdopleiding Bos- en Natuurbeheer aan Hogeschool VHL. Aspecten waar ik naar op zoek ben in een baan zijn het werken aan natuurbeheer, -behoud en -beleving, het opstellen van beheersplannen, belangen behartigen en netwerken, coördineren, adviseren en projectmatig werken.

Wat ik u te bieden heb? Actuele kennis op onder andere het gebied van wet- en regelgeving en het opstellen van beheersplannen, goede GIS-vaardigheden, creativiteit en een oplossingsgerichte houding, gedrevenheid, sterke sociale en communicatieve vaardigheden en een enthousiaste, collegiale, flexibele werknemer die wel houdt van een beetje humor op zijn tijd.

Wilt u meer van mij weten? Kijk gerust op mijn LinkedIn-profiel. Heeft u een mooie baan of wilt u eens in gesprek om te kijken wat we voor elkaar kunnen betekenen? U kunt contact met mij opnemen via jorkewessels@gmail.com of 06-21860818.

Brabant zet stevig in op **Natuurnetwerk**

Het is een echte Van Gogh-dag, de 9^e oktober: 's zomerse temperaturen en de bomen zijn in herfststooi. Hans van de Wiel van provincie Noord-Brabant vertelt tijdens deze excursie over nieuwe vormen van samenwerking om het Natuurnetwerk Brabant te realiseren.

Tijdens Rutte I is de ontwikke-

ling van het Natuurnetwerk, de voormalige Ecologische Hoofdstructuur, overgeheveld naar de provincies, maar die moeten het wel met minder geld doen. Provincie Noord-Brabant besluit toch fors in te zetten door Essentgelden te reserveren voor de realisatie van natuurzones. Samen met projectpartners stopt de pro-

Deelnemers aan de excursie luisteren naar de uitleg van VVA-lid Hans van de Wiel van provincie Noord-Brabant.

De natuurontwikkeling aan weerszijden van de A2 bij Eindhoven krijgt ook een recreatieve functie.

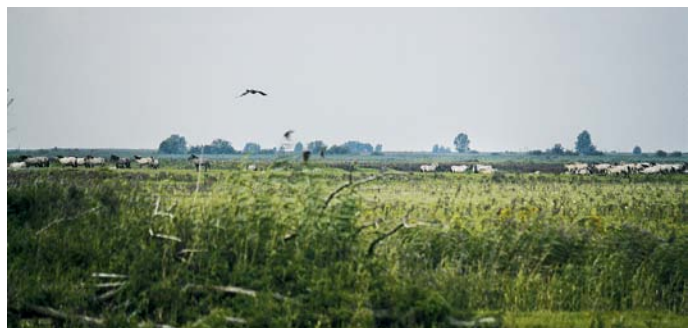
vincie de gelden in het Groen Ontwikkelfonds Brabant. Ook leveren alle partijen kennis en menskracht bij de voorbereiding en uitvoering van projecten. Belangrijke wijziging is ook dat particuliere eigenaren natuurgebieden kunnen verwerven, naast de al bestaande natuurbeherende organisaties zoals Natuurmonumenten. Een van deze projecten bezoeken wij: Dommeldal-De Hogt. Het projectgebied beslaat ruim 90 hectare en ligt aan weerszijden van de A2 bij de High Tech Campus van Eindhoven. Hier moet

een natuurgebied komen, dat naast natuurwaarden ook een belangrijke recreatieve functie vervult voor de mensen die op de campus werken. Daarnaast is het de bedoeling de omliggende landbouw een impuls te geven. Versterking van de structuur verhoogt de landbouwkundige waarde van percelen. De totale kosten voor inrichting, verwerving en functiewijziging is geraamd op 5,5 miljoen euro. Meer informatie op www.groenontwikkelfondsbrabant.nl

TEKST EN FOTO'S GERARD ULIJN

Ruimte voor **kringloop van leven** in Oostvaardersplassen

Dat de Oostvaardersplassen tot ieders verbeelding spreken, blijkt uit de aanmeldingen. Al snel was de excursie op 18 september overtekend. Maximaal veertig deelnemers konden het moerasgebied met rietvlaktes, ruige graslanden en waterplassen aanschouwen. Achterop een platte kar, beschut tegen regen en wind, ging de groep met faunabeheerder Jan Griekspoor het gebied in. Daar waar de doorsnee bezoeker niet mag komen.

De plassen zijn een eldorado: ganzen, lepelaars, aalscholvers, reeën, vossen, hazen, vleermuizen, vlinders. Zelfs de zee-

arend broedt er. Staatsbosbeheer heeft om de graslanden tot ontwikkeling te brengen Heckrunderen, konikpaarden

en edelherten uitgezet. De bedoeling is dat ze hier met elkaar leven; de natuur heeft het voor het zeggen.

Beeldvorming natuurbeheer

De gastsprekers Hans Kampf (VVA-lid met een carrière als

AGENDA

natuurbeheerder bij onder andere Heidemij/Arcadis en LNV), Nico Beemster (ecologisch onderzoeker bij A&W-internationaal) en Perry Cornelissen (Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en sinds 1991 betrokken bij de grote grazers) gaan daarop in: over het beheer, natuurlijke selectie en beeldvorming. Daarmee kwam uiteraard ook de kritiek op het natuurbeheer in de winter ter sprake.

De dag na de excursie nota bene stelde Tweede Kamerlid Joram van Klaveren van VoorNederland vragen aan de minister van Economische Zaken over 'massasterfte' onder de edelherten. Hij reageerde op een brandbrief van Vereniging Het Edelhert. Die stelt dat de eerstkomende strenge winter minstens twee van de vijfduizend herten zullen verhongeren. Vooralsnog is besloten om het beheer van de grote grazers niet te veranderen. Dat betekent dat boswachters alleen verzwakte

dieren afschieten als duidelijk is dat die de winter niet zullen overleven.

Proces ongemoeid laten

Griekspoor legde uit dat bijvoorbeeld een prikpil toedienen aan grazers om groei van de kudde tegen te gaan, niet praktisch is. Bovendien verstoort dat het natuurlijke proces. Ook is bijvoeren geen optie, omdat er dan teveel dieren overblijven die toch ook weer afgevoerd moeten worden. De rode draad in het beheer van de Oostvaardersplassen moet onderscheidend blijven met de eenmalige randvoorwaarde; het proces ongemoeid laten. Het afschieten van verzwakte dieren om lijden te voorkomen is dan ook niet meer dan een tegemoetkoming aan de beeldvorming. De sterksten gaan door.

TEKST PAULA VAN HOUT

FOTO'S ALKE VRIELING-VERSCHOOR

14 januari
Dragons' Den Pitch
Afstudeerders van Helicon MBO Velp presenteren hun miniondernehmung. De winnaar kan met professionele coaches het bedrijf doorstarten. Meer info/aanmelden: dhr. R. Zwiers, info.mv@helicon.nl.

21 januari
Helicon Groeicollectief
Laagdrempelige uitwisseling tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven. Bijwonen van bijeenkomst (16:00-18:30)/meer info: helicongroeicollectief@helicon.nl.

22 en 23 januari
Open Dagen Helicon MBO Velp
Met Netwerkmart. Interessant voor alumni/bedrijven die samenwerken met Helicon, vr. 15.00-20.00 en za. 10.00-15.00. Aanmelden kan bij: y.herberigs@helicon.nl.

19 april
Jaarcongres Dutch Design en ALV

Programma met een keur aan sprekers. Zie website VVA voor meer info. Aansluitend voorjaars-ALV.

Cursussen Helicon Velp

Meer informatie: Kershe de Haan, k.dehaan@helicon.nl.

vanaf 11 januari
Jachtcursus

Voor geweerjagers, valkeniers, eendenkooikers en geïnteresseerden in flora en fauna.

28 jan en 4 feb
Gedragscode Flora- en faunawet niveau 2
Cursus met AOC Keurmerk.

8 t/m 11 februari
Boomklimmen 1
Eerste kennismaking met klimmen in bomen.

VHL Trainingen & Cursussen

Meer informatie:

VHL Trainingen & Cursussen, Nicole Arents, 026-3695640, infotc@hogeschoolvhl.nl, www.hogeschoolvhl.nl/TenC

start 4 februari
Hbo-leergang Bomen en stedelijke omgeving

Leergang van branchevereniging VHG en Hogeschool VHL voor de boomtechnische sector, waarbij bomenkennis wordt opgeschaald naar beleid en beheer.

16 feb, 8 en 22 mrt, 5 apr
4-luik: bodem, cultuurlandschap, hydrologie en ecologie van Nederland

Voor professionals die samenwerken met specialisten op het gebied van bodem, cultuurhistorie en archeologie, hydrologie en/of ecologie. Het 4-luik is als geheel maar ook in losse onderdelen te volgen.

start 8 maart
Cursus Adviseur Openbaar Groen

De behoefte aan een multifunctionele buitenruimte met een hoogwaardige en duurzame kwaliteit groeit. Bovendien moet die omgeving sociaal veilig zijn. Deze cursus schenkt aandacht aan de vaktechnische aspecten die hierbij spelen.

start 10 maart
Post hbo-cursus Hydrologie

Werk je bij een waterschap, provincie, gemeente of adviesbureau op het gebied van waterbeheer, dan krijg je te maken met een veelheid aan complexe vraagstukken. Deelnemers leren omgaan met enkele belangrijke hydrologische 'gereedschappen'.

'Het staat op de plank met
boeken voor dagelijks gebruik'
Tony Kirkham, Kew Royal Botanic Gardens

Jubileumprijs
€ 75.00

VAN DEN BERK OVER
BOMEN

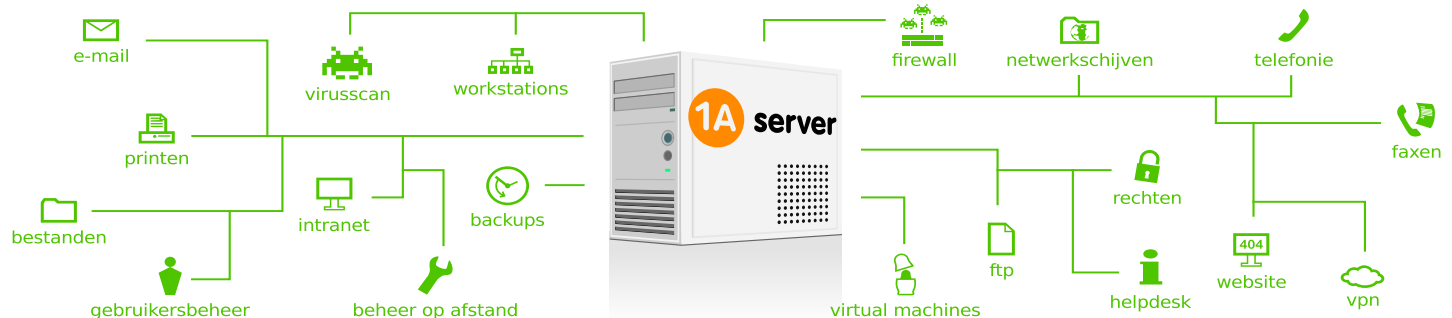
VAN DEN BERK OVER
BOMEN

- 1101 soorten en cultivars • 1700 foto's van tientallen fotografen • met vele symbolen voor kenmerken en toepassingen zoals eetbare vruchten, geveerd blad, wintergroen, herfstkleur en drachtboom • uitgebreid zoekstelsel • te bestellen via www.vdberk.nl

Van den Berk
Boomkwekerijen
Nurseries Baumschulen Pépinières

Donderdonk 4 | 5492 VJ Sint-Oedenrode (NL) | tel. +31 (0)413 - 480 480 | info@vdberk.nl | www.vdberk.nl

Uw IT helemaal geregeld voor een vaste prijs

Ook uw bedrijf verdient een goed werkend computernetwerk dat 100% beschikbaar en veilig is. U wilt zich geen zorgen maken over de back-ups van bestanden en het managen van gebruikers. U heeft genoeg van de oplopende kosten van hardware, software en onderhoud van uw netwerk. U staat ervoor open om over te stappen op een beheerde totaaloplossing die afgestemd is op uw specifieke situatie, die u volledig ontzorgt, u zekerheid en veiligheid biedt en die gefundeerd is op innovatieve technologie met de garantie dat die altijd bij de tijd blijft.

Waarom Bokxing IT?

- Geen investeringskosten
- Vast maandelijks bedrag
- Groeit met uw bedrijf mee
- Bespaar tot 50%
- Duurzame keuze
- Al meer dan 10 jaar ervaring

Met Bokxing als IT-partner kunt u zich concentreren op de kern van uw bedrijfsactiviteiten. Bij Bokxing IT is uw computernetwerk in goede handen.

Kijk op www.bokxing-it.nl
of bel **088-0016400** voor
meer informatie.

BOKXING IT

www.bokxing-it.nl

INGENIEUS & INNOVATIEF